

den anden ærede Rigsdagsmand, at der ikke var nogen Banffelighed tilføede, og jeg tør endog tilføie, at ifølge den Erfaring, jeg har gjort, og efter Gramatikens nuværende Udvikling, saa blive de gamle Sprog langt hurtigere fattede i en modnere Alder, end naar der begyndes paa dem i en tidligere. Men, er der nu i Læregienstandene selv en Grund til at udsætte Underviisningen i disse Sag til en senere Alder, saa er der tillige i den Mængde af Kundskaber, man i vor Tid vil bringe de unge Mennecker, en Opfordring til at skyde disse Discipliner hen til en ældre Alder, naar man blot i den yngre Alder beholder Saameget tilbage, som er nødvendigt, for at de kunne gaae sikkert videre i en af de to før omtalte Retninger. Jeg anseer det for at være muligt, at en saadan fælles Underviisning kan fortsættes til en ældre Alder, og jeg troer, at, naar vi følge den Anthydning, som den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds igaar gav, og naar vi sørge for, at de nuværende lærde Skoler ikke saa tidligt begynde paa de gamle Sprog, saa ville vi snart komme til at erkjende, at det kan blive til en Virkelighed. Af disse Grunde vilde jeg ønske, at der maatte kunne fremkomme en Lov af dette Lovforslag, i hvor usuldfkomment det end i og for sig er.

Naar der af den ærede Cultusminister er blevet indvendt, at de Forsøg, man hidtil har gjort, maatte affrække fra at føre dette Slags Underviisning til en ældre Alder, saa kan jeg ikke see, at dette skal kunne affrække fra at prøve videre; det forekommer mig tværtimod at opfordre til en Anstrengelse i saa Henseende.

Monrad: Det forekommer mig, at der var nogen Modsigelse i det, som den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, (Winther) bemærkede, idet han paa den ene Side anerkjendte, at Loven gik ud paa et retfærdigt og gavnligt Formaal, men dog paa den anden Side talte om dens „Stoffeløshed“, hvilket Udtryk forøvrigt ikke er brugt af den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Steen); den ærede Rigsdagsmand blev i den Grad indtagen af dette Udtryk, at han ikke

notedes med eengang at udtale det, men gjentog det endnu en Gang. Jeg troer ikke, at man vinder meget ved slike Benævnelser. Maafee det maa være mig tilladt at stille dette lille Lovforslag paa sit rette Standpunkt. De ærede Herrer her have allerede engang dømt om denne Lov; de have engang voteret det Halve af den; De have nemlig, mine Herrer, igjennem Finantsloven bevilget Oprettelsen af Realunderviisning ved Aarhus lærde Skole, og igjennem Deres Botering af Finantsloven have De saaledes allerede billiget Forslaget med Hensyn til den ene af de Skoler, hvorom der nu er Tale. Det gjælder nu kun om at udvide det, som de Herrer have bifaldet med Hensyn til denne ene Skole, til en anden Skole. Det har derfor forundret mig, at man har talt, som om det var noget reent Nyt, da man jo har gjort en Begyndelse med Realunderviisningen ved Aarhus lærde Skole. Der er to Anskuelse, der ligesom have kæmpet med hinanden i denne Sag; den ene er den, der betragter disse Realclasser som en Forberedelse til en videre Dannelse ved den polytechniske Skole o. s. v., og den anden er den, der kun skænker Realunderviisningen en „vis Anerkjendelse“. Jeg har engang undersøgt Realskolerne i den største Deel af det nordlige Lydsland; det er vistnok endel Aar siden; men Alt, hvad der siden er kommet til min Kundskab, har ikke forandret den Mening, jeg dengang fik. Jeg fandt dengang, at Alting i Skolerne var beregnet paa det 17de og 18de Aar; men ved Siden deraf fandt jeg tillige, at de øverste Classer stode tomme; der var 1, 2 eller flet Ingen i disse øverste Classer. Det gik ganske saaledes der, som ved Realskolen i Aarhus; Lærerne og Forstanderne beklagede det dybt. De sagde, Forældrene toge deres Børn ud, fordi de fra Drengearene af vilde have dem ind i Livets Skole. De troede, at det, at Børnene, som Drengene kom ind i Værfæstiggelser, havde den allerførste Betydning for dem. Den, hvis Søn skulde være Kjøbmand, sagde: ja, min Søn maa lære til sit 15de Aar, hvad han kan lære; men efter den Tid maa han ind i Boutiken, thi der er det, at han maa lære det, der skal hjælpe ham frem i Li-